

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 17.11.2021
alueellinen jätehuoltolautakunta (2021 - 2023)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Lausunto Länsi-Suomen vesihuoltostrategiasta

TRE:7287/11.03.00/2021

Lisätietoja päätöksestä

Johdon assistentti Katri Naulo, puh. 040 801 6003, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Valmistelijan yhteystiedot

Ympäristötarkastaja Sanna Markkanen, puh. 050 524 2536, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Annetaan Pirkanmaan ELY-keskukselle oheinen lausunto.

Perustelut

Pirkanmaan ELY-keskus pyytää kaupungilta lausuntoa 19.11.2021
mennessä Läntisen Suomen vesihuoltostrategiasta 2050 ja
toimenpideohjelmasta vuoteen 2030 saakka.

Läntisen Suomen ELY-keskukset ovat yhdessä alueen
vesihuoltotoimijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa laatineet laajan
koko vesihuoltokenttää koskevan vesihuoltostrategian. Strategian
tavoitevuotena on vuosi 2050. Strategiassa laadittiin visio ja tavoitetilat,
joihin vesihuollon kehittämisessä pyritään viimeistään vuoteen 2050
mennessä. Suunnittelualueeseen kuuluu seitsemän maakuntaa: Varsinais-
Suomen, Satakunnan, Kanta-Hämeen, Pirkanmaan, Etelä-Pohjanmaan,
Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan maakunnat.

Visio on: Läntisen Suomen vesihuoltopalvelut ovat ensiluokkaisia ja
reagoivat toimintaympäristön muutoksiin.

Tavoitetilat ovat: 1) Läntisen Suomen vesihuoltopalvelut ovat
ensiluokkaisia ja reagoivat toimintaympäristön muutoksiin 2) Kaikille
vesihuollon asiakkaille on varmistettu turvallinen ja laadukas vesihuolto
3) Vesihuolto mahdollistaa alueen kehittymisen ja 4) Alue on
monipuolisen vesiosaamisen ja kestävän vesihuoltotoiminnan
edelläkävijä.

Nyt laaditussa strategian ensimmäisessä toimenpideohjelmassa on
keskitytty seuraavan noin kymmenen vuoden sisällä toteutettavaksi
suunniteltuihin toimenpiteisiin. Toimenpideohjelman kuusi
painopistealuetta (Resurssit, Vesihuolto-omaisuus, Toimintavarmuus,
Osaaminen, Terveys ja ympäristönsuojelu sekä Energiatehokkuus ja
resurssiviisaus) valittiin kevään 2021 sidosryhmätalouksien pohjalta.
Jokaiselle toimenpiteelle on nimetty päävastuutahot, kohderyhmä sekä
tavoiteaikataulu. Toimenpideohjelmassa toimenpiteet jaoteltiin
kahdeksan erilaisen keinovalikoiman alle. Näitä ovat: Arvostuksen
lisääminen ja vastuiden ymmärtäminen, Yhteistyön lisääminen,
Vesihuolto-osaamisen lisääminen, Laadukkaiden vesihuoltopalveluiden
tuottaminen, Kestävien ja muuntautumiskykyisten vesihuoltopalveluiden
tuottaminen, Laitosten talouden vahvistaminen, Lainsäädännön ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

valvonnan kehittäminen sekä Digitalisaation ja ostopalveluiden laajempi hyödyntäminen.

Tampereen kaupungin lausunnon antamiseen ovat osallistuneet viheralueet- ja hulevedet yksikkö sekä viranomaistahoista terveydensuojelu- ja ympäristönsuojeluyksiköt. Kaavoituksella ei ollut lausuttavaa.

Lausunnot

Viheralueet ja hulevedet -yksikkö:

Toimenpideohjelman kohta: Kestävien ja muuntautumiskykyisten

Vesihuoltopalveluiden tuottaminen: Siirrytään hulevesien kokonaisvaltaiseen luonnonmukaiseen hallintaan. Hyödynnetään vesien imeyttämistä, suodattamista, pidättämistä kosteikkoratkaisuin jne.

Linjauksena tämä on hyvä ja tähän suuntaan huleveden hallintaa tulee kehittää. Kokonaisvaltaisen hallinnan toteuttaminen luonnonmukaisilla (NBS) ratkaisuilla vuoteen 2028 mennessä ei kuitenkaan ole realistista kuntatalouden ja hankekokonaisuuden näkökulmasta, mikäli tavoitteena on käsitellä kaikki yhdyskuntahulevedet ennen niiden johtamista purkuvesistöön tai muuhun purkupaikkaan.

Tätä linjausta tulisi toteuttaa ensisijaisesti ja nopealla aikataululla herkkien vesistöjen osalta ja kokonaisvaltaisesti kuntatasolla saneerausten ja muiden investointien yhteydessä sikäli, kun se on kussakin kohteessa mahdollista. Nykyisen hulevesiviemäriverkoston korkeusasema ja siihen liittyneiden kiinteistöjen tonttijohdot määrittävät pitkälti millaisia toimenpiteitä kullakin verkostoalueella on kuntatasolla tehtävissä. Tuleekin panostaa huleveden hallintaan niiden syntypaikalla, kuten esimerkiksi yksityisillä kiinteistöillä, katualueilla ja muilla yleisillä alueilla. Prosessi on hidas, sillä kiinteistötasolla tämän kaltaisia määräyksiä voidaan antaa käytännössä asemakaavahankkeiden yhteydessä uutta rakennettaessa tai vanhaa saneerattaessa, jotta kustannukset pysyisivät kohtuullisina.

Isona suuntauksena hulevesien luonnonmukainen hallinta ja etenkin laadullinen käsittely on vesistöjemme ja etenkin pienvesistöjemme näkökulmasta kuitenkin välttämätöntä pitkällä tähtäimellä.

Terveydensuojeluviranomainen:

Tampereen kaupungin alueellinen ympäristöterveydenhuolto, Terveydensuojelu on osallistunut Läntisen Suomen vesihuoltostrategian 2050 ja toimenpideohjelman valmistelutyöhön vuoden 2021 aikana järjestetyissä sidosryhmätilaisuuksissa.

Terveydensuojelu toteaa, että valmistelu on toteutettu hyvin, osallistujia on kuultu laajasti ja monipuolisesti. Osallisille on varattu erillisiä tilaisuuksia tulla kuulluksi. Strategian esitystapa on hyvin valittu, eri osiot jäsentyvät ja karttamuodossa esitetty tieto on helposti yhteistyötahojen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

hyödynnettävissä. Terveysturvallisuuden näkökulmasta toimintamalli, jolla strategian valmistelutyötä on tehty, on ollut myös hyvä tapa jalkauttaa strategiaa.

Terveysturvallisuus kantaa huolta vesihuoltoverkostojen suuresta kunnostustarpeesta ja siitä, ettei verkostojen huono kunto aiheuttaisi riskejä talousveden laadulle. Strategian valmistelutyössä tämä nousi esiin useassa kohtaa.

Terveysturvallisuus pyytää huomioimaan kohdassa, Muut vesihuoltotoimijat olevan merkinnän ympäristöterveysviranomaisesta. Tämä tulisi korjata terveysturvallisuusviranomaisiksi, sillä lainsäädäntö ei tunne käsitettä ympäristöterveysviranomainen. Terveysturvallisuus pyytää huomioimaan, että tehtäviä ei voi antaa viranomaiselle, jota ei ole. Valmistelumateriaalien muissa kohdissa on käytetty terveysturvallisuutta, joka on oikea käsite.

Ympäristönsuojeluviranomainen:

Lisänä em. kaupungin muiden hallintokuntien näkemyksiin ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että: Toimenpiteitä on tuotu esille laajasti ja kaikki ovat tärkeitä. Olisiko kuitenkin mahdollista tuoda esille erikseen niistä yhteiskunnan kannalta kaikkein kriittisimmät?

Strategian aineistosta ei käy ilmi kuinka strategian ja sen pohjalta laadittujen toimenpiteiden toteutumista seurataan. Jotta yhteiskunnan kannalta jopa elintärkeät toimenpiteet saadaan toteutukseen, tulee niiden toteutumista seurata ja tarvittaessa painokkaammin edistää. Seurannan tapa tulee esittää toimenpideohjelmassa.

Toimenpideohjelman alueellinen ulottuvuus on hyvin laaja, koko läntinen Suomi. Ilmeisesti kuitenkin haasteet ovat yhteneväiset koko alueella ja toimenpideohjelma on sen vuoksi laadittu koskemaan koko aluetta. Mutta seurannan ja jatkotoimenpiteiden osalta voisi olla hyvä, että se tapahtuisi pienemmissä yksiköissä, esim. ELY-keskuksittain.

Tiedoksi

Pirkanmaan ELY-keskus, Tampereen kaupungin terveysturvallisuusviranomainen ja ympäristönsuojeluviranomainen, Tampereen kaupungin viheralueet ja hulevedet yksikkö, Tampereen kaupungin kaavoitus

Allekirjoitus

Apulaispormestari Aleksi Jäntti

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 17.11.2021
alueellinen jätehuoltolautakunta (2021 - 2023)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§ 9

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)